

STATISTIKA INDUSTRIJE

IZVJEŠTAJ O METAPODACIMA ZA INDEKS FIZIČKOG OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE ZA BOSNU I HERCEGOVINU, REFERENTNA 2016. GODINA

Industrijska proizvodnja (sts_ind_prod)

STSIND_ESMS11_A_BA_2016_0000

Nacionalni Referentni Metapodaci prema Euro SDMX Strukturi Metapodataka (ESMS)

Pripremila: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Vremenska dimenzija: 2016-A0

Davalac podataka: BA1

Set podataka: STSIND_ESMS11_A

Bosna i Hercegovina

BHAS

Agencija za statistiku
Bosne i Hercegovine

Sarajevo, 2017.

Izdavač: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine,
Zelenih beretki 26, 71000 Sarajevo,
Bosna i Hercegovina
Telefon: +387 33 91 19 11; Telefaks: +387 33 22 06 22
Elektronska pošta: bhas@bhas.gov.ba
Internet stranica: www.bhas.gov.ba

Odgovara: Mr.sc. Velimir Jukić, direktor

Pripremili: Fahir Kanlić, Radomir Mutabdžija, Tanja Miović

Lektura: Amra Kapetanović

Tehnička priprema: Larisa Hasanbegović

Molimo korisnike Publikacije da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor.

ESS smjernice za SIMS	INDEKS FIZIČKOG OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE ZA BOSNU I HERCEGOVINU (IPI)	
1.	Kontakt	
1.1.	Nadležna institucija	AGENCIJA ZA STATISTIKU BOSNE I HERCEGOVINE
1.2.	Nadležna organizaciona jedinica	Sektor za poslovne statistike - Odsjek za industriju i građevinarstvo
1.3.	Kontakt osoba	a) Fahir Kanlić b) Radomir Mutabdžija
1.4.	Funkcija kontakt osobe	a) Šef odsjeka za statistiku industrije i građevinarstva b) Viši stručni saradnik
1.5.	Kontakt poštanska adresa	Zelenih beretki 26, 71 000 - Sarajevo
1.6.	Kontakt e-mail adresa	fahir.kanlic@bhas.gov.ba , radomir.mutabdžija@bhas.gov.ba
1.7.	Broj telefona	+387 33 911 946; +387 33 911 993
1.8.	Broj faksa	+387 (33) 220 622
2.	Podaci o ažuriranju metapodataka	
2.1.	Datum posljednje potvrde validnosti metapodataka	26/05/2017.
2.2.	Datum posljednje objave metapodataka	26/05/2017.
2.3.	Datum posljednjeg ažuriranja metapodataka	26/05/2017.
3.	Prezentacija statistike	
3.1.	Opis podataka	Objavljuju se podaci o indeksima fizičkog obima industrijske proizvodnje, prema ekonomskim područjima i oblastima u skladu sa Klasifikacijom djelatnosti BiH 2010 (u daljem tekstu: KD BiH 2010), prema Glavnim Industrijskim grupama (GIG-ovima), te za Industriju ukupno prikupljenim na osnovu mjesečnog istraživanja o industrijskoj proizvodnji (M KPS IND-1).
3.2.	Klasifikacijski sistem	- Klasifikacije ekonomskih djelatnosti BiH (KD BiH 2010) za preduzeća i lokalne jedinice (u potpunosti usklađen sa svim nivoima NACE Rev.2). - Klasifikacija proizvoda i usluga BiH 2010. (KPPD BiH 2010), u potpunosti usklađen sa svim 6 –cifrenim nivoima sa CPA 2008. - Detaljnija Nomenklatura industrijskih proizvoda BiH (mjesečni NIP NIH 2013) 8-cifrenog nivoa identična CPA 6- cifrenom nivou (KPPD BIH 2010), i sadrži detaljnije razrade na nacionalnim agregatima PRODCOM Liste 2010, ažurirane sa PRODCOM Listom 2013. - Glavne industrijske grupe - GIG (EU MIGs 2009 u skladu sa definicijama iz EU Regulative 656/2007)
3.3.	Pokrivenost sektora	Obuhvat djelatnosti: Indeks industrijske proizvodnje obuhvata preduzeća i njihove dijelove sa 20 ili više zaposlenih. Također, uključuje i pojedine male biznise, sa 10 ili više zaposlenih, uglavnom u okviru sljedećih područja ekonomskih djelatnosti (područja B, C i D (izuzev grane 35.3) prema KD BiH 2010 (koja je identična NACE Rev. 2 klasifikaciji), uglavnom vezano za djelatnosti printanja, pekarske djelatnosti, itd. Obuhvaćene su i one jedinice (dijelovi preduzeća) koje obavljaju industrijsku proizvodnju (proizvode industrijske proizvode definisane mjesečnom Nomenklaturom industrijskih proizvoda Bosne i Hercegovine 2013 – mjesečni NIP BiH 2013), a koje djeluju u sklopu preduzeća koje je klasifikovano u djelatnosti izvan navedenih područja. Ovaj indeks se izračunava na osnovu količina i obuhvata izvještajne jedinice koje predstavljaju aproksimativno 90% dodane vrijednosti na nivou 3-cifre (nivo grane) djelatnosti prema KD BiH 2010. Ovim je pokriveno cca 1600 izvještajnih jedinica za BiH. Obuhvat proizvoda: Ovim istraživanjem obuhvaćeni su proizvodi koji spadaju u kategoriju industrijske djelatnosti i koji su definisani hijerarhijski strukturisanom klasifikacijom proizvoda definisanih Nomenklaturom industrijskih proizvoda - mjesečni NIP BiH 2013 ažuriranom prema PRODCOM Listi 2013, koja je pripremljena za mjesečno istraživanje i koja se u osnovi bazira na odgovarajućoj i važećoj PRODCOM Listi. Proizvodnja proizvoda je obuhvaćena bez obzira da li su isti potrošeni od strane izvještajne jedinice za dalju obradu/proizvodnju ili su namijenjeni prodaji. Obuhvaćeni su primarni i sekundarni proizvodi (vlastita i uslužna proizvodnja). Proizvedene količine za tekući mjesec i zbirne količine (od početka godine) prikupljaju se na nivou proizvoda. Obuhvat po veličini: Ovo istraživanje obuhvata sva preduzeća, fizičke ili pravne osobe sa 20 ili više zaposlenih (nekada i sa 10 ili više zaposlenih) u okviru područja B, C i D (izuzev grane 35.3) prema KD BiH 2010 (NACE Rev.2). Jedinice su izabrane u uzorak koristeći cut-off. Threshold je niži za neke grane djelatnosti (10 i više zaposlenih) tamo gdje bi obuhvat bio manje od 90% u smislu proporcije dodane vrijednosti na osnovu podataka dobijenih iz istraživanja za Strukturne poslovne statistike.

nastavak

ESS smjernice za SIMS		INDEKS FIZIČKOG OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE ZA BOSNU I HERCEGOVINU (IPI)
3.4.	Statistički koncepti i definicije	<p>Indeks pokazuje mjesečno kretanje proizvodnje u smislu obima proizvodnje, tj. promjene u obimu proizvodnje proizvoda (dobra i usluga) u skladu sa Nomenklaturom industrijskih proizvoda za mjesečno istraživanje - mjesečni NIP BiH 2013 koja je usklađena sa PRODCOM Listom i koja obuhvata proizvode iz područja B, C i D (izuzev grane 35.3) prema KD BiH 2010 (NACE Rev.2). Mjesečni NIP BiH 2013 sadrži proizvode koji su definisani i u Klasifikaciji proizvoda po djelatnostima KPPD BiH 2010 (CPA 2008), što znači da se slijedi pristup "proizvod", a ne pristup "djelatnost". Promjene kvaliteta proizvoda u odnosu na promjene količine proizvodnje proizvoda se uzimaju u obzir kad one stvarno i nastanu. To se čini kroz ažuriranje pondera. Koncepti i definicije korišteni u ovom istraživanju su definisani u Metodološkom dokumentu za izračunavanje indeksa fizičkog obima industrijske proizvodnje koji je dostupan na http://bhas.ba/metodoloskidokumenti/MD_STATISTIKA_INDUSTRIJE-bos.pdf, te u metodološkim objašnjenjima na samom saopćenju. http://bhas.ba/saopstenja/2016/IND_1_Saopstenje_BIH_5_2016.bos.pdf.</p> <p>Usklađeni su sa Regulativom Evropske Zajednice (European Communities Council Regulation (EC) broj 1165/98) koja se odnosi na kratkoročne poslovne statistike i odgovarajućim amandmanima i sa regulativom EU Komisije (Commission Regulation (EC) broj 1503/2006) za definicije varijabli (Varijabla 110 - Proizvodnja), kao i periodika objave podatka.</p> <p><i>Kroz mjesečno istraživanje industrijske proizvodnje (M KPS IND-1) prikupljaju se podaci u mjesečnoj periodici od izvještajnih jedinica na nivou svakog industrijskog proizvoda i to: proizvedena količina u izvještajnom mjesecu te kumulativ proizvedene količine od početka godine do kraja izvještajnog mjeseca, prema jedinici mjere definisanoj u mjesečnom NIP BiH 2013 (uključujući vlastiti proizvodnju i/ili proizvodnju po osnovu ugovora). Indeks industrijske proizvodnje za BiH (IPI) se računa na osnovu proizvedene količine proizvoda koja uključuje sve proizvode (dobra i usluge) koji su proizvedeni u izvještajnom mjesecu, bez obzira na to da li su prodani, ili korišteni kao input za dalju proizvodnju ili su ušli u zalihe proizvoda koji će se prodati. Koristi se Laspeyres formula u 2 koraka. Prvi korakom se izračunavaju indeksi na osnovu količina svakog pojedinačnog proizvoda (nivo proizvoda) definisanog mjesečnim NIP-om BiH 2013 i odgovarajućeg pondera (tj. koeficijenta) koji predstavlja procijenjenu jediničnu dodanu vrijednost svakog proizvoda. NAPOMENA: Promjene kvaliteta proizvoda u odnosu na promjene količine proizvodnje proizvoda se uzimaju u obzir kad one stvarno i nastanu. Nakon toga, svi indeksi od nivoa grane i većih nivoa agregiranja se ponderišu sa učešćem dodane vrijednosti svakog pojedinačnog nivoa djelatnosti (grane, oblasti, područja, GIG-a) industrijske proizvodnje u ukupnoj dodanoj vrijednosti industrije. Detaljnija objašnjenja postupka izračuna data su u Metodologiji koja se može pronaći na dva navedena linka.</i></p>
3.5.	Statistička jedinica	Statistička jedinica je preduzeće ili njegovi dijelovi (LKAU) koji se bave proizvodnjom industrijskih proizvoda (dobra i usluge) definisanih Nomenklaturom industrijskih proizvoda. LKAU se koriste u slučaju kada glavna djelatnost preduzeća spada izvan oblasti B, C, D (osim grupe 35.3) prema NACE Rev.2. Ovim istraživanjem nisu obuhvaćene izvještajne jedinice (preduzeća i njihove LKAU izvan teritorije Bosne i Hercegovine). Jedinice posmatranja su proizvodi definisani mjesečnim NIP BiH 2013, a koje proizvode izvještajne jedinice.
3.6.	Statistička populacija	Ciljana populacija obuhvata sva aktivna preduzeća iz područja B, C i D (osim grane 35.3) u skladu s NACE Rev. 2 i iznosi 6.032 aktivnih preduzeća na osnovu podataka dostupnih iz Statističkog poslovnog registra BiH (napomena: preduzetnici nisu uključeni). Područje B sadrži 241 jedinicu, područje C sadrži 5.579 jedinica i 212 jedinica u području D. Oko 4.800 preduzeća su ona sa manje od 20 zaposlenih u područjima B, C i D (osim 35.3) po NACE Rev. 2. Oko 1600 preduzeća i KAU su uključeni u izračunavanje IPI-a koji se zasniva na odabranom cut-off uzorku gdje je prag 20 i više zaposlenih osoba, a u posebnim slučajevima i manja preduzeća (s manje od 20 zaposlenih osoba), kako bi se ispunio kriterij 90% dodane vrijednosti na nivou grane djelatnosti. Uzorak je izrađen pomoću SBR u kombinaciji s podacima iz PRODCOM i SBS istraživanja. Statističku populaciju čine jedinice posmatranja - industrijski proizvodi definisani mjesečnim NIP BiH 2013 (usklađena s PRODCOM List 2010), koji su proizvedeni od strane izvještajnih jedinica (preduzeća koja obavljaju industrijske djelatnosti, područje B, C i D osim grane 35.3 ili KAU-a kao dijelova preduzeća čija sekundarna djelatnost spada u području B, C ili D-osim grane 35.3 u skladu s NACE Rev. 2).
3.7.	Referentno geografsko područje	Teritorija BiH (obuhvata dva entiteta - Federacija Bosne i Hercegovine, Republika Srpska i Brčko Distrikt)
3.8.	Vremenska pokrivenost	Podaci o Indeksima fizičkog obima industrijske proizvodnje u BiH proizvode se (po jedinstvenoj metodologiji) i objavljuju od januara 2006. godine u mjesečnoj dinamici. Dostupni su u obliku izvornih indeksa, sezonski i kalendarski prilagođenih te trend indeksa.
3.9.	Bazni period	Bazni period je prosjek prethodne godine. Ažuriranje pondera se vrši jednom godišnje metodom lančanog povezivanja. Referentna godina je prošla godina (trenutno, za izračunavanje indeksa 2016. referentna godina je 2015.). Indeksi su objavljeni na prethodni mjesec, prosjek prethodne godine (lančani indeksi) i preračunati su na zajednički baznu godinu (2010 = 100) lančanim povezivanjem. Izvorne serije, sezonski prilagođene, kalendarski prilagođene i trend indeksi za posljednjih 13 mjeseci su objavljeni u odvojenim saopćenjima (2010 = 100).
4.	Jedinica mjere	Jedinice mjere za svaki pojedini proizvod, koji se koriste (proizvedene količine) kao inputi u proizvodnji IPI-a su definisane PRODCOM Listom – mjesečni NIP BiH 2013. Podaci iz ovog istraživanja se objavljuju kao mjera fizičkog obima industrijske proizvodnje koji se predstavljaju i objavljuju se kao indeksni brojevi.
5.	Referentni period	Referentni period je kalendarski mjesec.

nastavak

ESS smjernice za SIMS	INDEKS FIZIČKOG OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE ZA BOSNU I HERCEGOVINU (IPI)	
6.	Institucionalni mandat	
6.1.	Pravni akti i drugi sporazumi	<ul style="list-style-type: none"> - Zakon o statistici BiH / Službeni glasnik BiH BR. 26/04 i 42/04), kao i zakoni o statistici statističkih institucija u entitetima. Agencija za statistiku BiH je odgovorna za prikupljanje podataka, obradu podataka i objavljivanje podataka na državnom nivou (na nivou BiH), kao i za provođenje metodologije u sve tri statističke institucije u BiH na jedinstven način: - Višegodišnji statistički programi za BiH (2016-2018) i godišnji planovi rada BiH, - Strategija razvoja statistike u Bosni i Hercegovini 2020. godine, - Metodološka uputstva za izračunavanje Indeksa fizičkog obima industrijske proizvodnje u BiH, - Međunarodne preporuke i priručnici (Eurostat, MMF, UN).
6.2.	Razmjena podataka	<p>Razmjena podataka između zavoda za statistiku iz entiteta (Republički Zavod za statistiku Republike Srpske i Federalni Zavod za statistiku Federacije BiH) i Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine je regulisano Zakonom o statistici kao i Sporazumom o razmjeni podataka između sve tri statističke institucije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podaci se šalju vanjskim korisnicima - državne institucije u zemlji sto je regulisano Zakonom o statistici i drugim zakonima koji regulišu rad državnih institucija (npr. Direkcija za ekonomsko planiranje, Ministarstvo finansija BiH, Centralna banka BiH, itd.); - Statistički ured Evropske unije (Eurostat); - Vanjski korisnici – međunarodne organizacije kao sto su Statistički odsjek UN-a (UNSD), Međunarodni Monetarni Fond (IMF), Svjetska banka (WB), World Casting Metal Organization, <p>a razmjena se bazira na njihovim zahtjevima i / ili potpisanim sporazumima;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Drugi korisnici (studenti, akademska zajednica, individualni korisnici itd. u skladu sa posebnim procedurama propisanim od strane Agencije, te zaključenim pojedinačnim sporazumima)
7.	Povjerljivost	
7.1.	Povjerljivost - politika	<p>Povjerljivost statističkih podataka je uređena zakonom, a osoblje koje provodi statističko istraživanje ima po istom pravnom osnovu obavezu zaštite povjerljivosti. Zakon o statistici BiH (Sl. glasnik BiH 26/04 i 42/04 - Poglavlje XI - član 23-29) utvrđuje princip poverljivosti kao jedan od glavnih principa.</p> <p>Agencija za statistiku BiH distribuira statistike u skladu sa statističkim načelima Kodeksa prakse evropske statistike, a posebno sa načelom statističke povjerljivosti.</p>
7.2.	Povjerljivost – postupanje sa podacima	<p>Dokument pod nazivom „Pravilnik o zaštiti statističkih podataka u Agenciji za statistiku“ sadrži procedure koje osiguravaju tajnost prilikom prikupljanja podataka, obrade i diseminacije - koja uključuje protokole osiguranja pojedinačnih podataka kojima je pristup dopušten, pravila definisanja povjerljivih ćelija u izlaznim tabelama i procedure otkrivanja i spriječavanja naknadne objave, kao i pristup mikro-podacima za potrebe istraživanja.</p> <p>Povjerljivi podaci se ne objavljuju i minimalni broj jedinica za koje se podaci trebaju čuvati u tajnosti u praksi je manje od tri. U slučaju IPI ovo pravilo nije relevantno, jer su samo pokazatelji objavljeni.</p>
8.	Politika objavljivanja	
8.1.	Kalendar objavljivanja	<p>Kalendar objavljivanja statističkih izdanja se objavljuje unaprijed za cijelu godinu i sadrži detaljne informacije o svim publikacijama planiranim za objavu. Krajem decembra svake godine BHAS objavljuje Kalendar objavljivanja sa preciznim datumom i vremenom objave statistika za narednu godinu na web stranicu (kalendar se objavljuje na web stranici i u pdf formatu). IPI - 25. dana u mjesecu za prethodni mjesec (npr. 25.4. za referentni mjesec mart).</p>
8.2.	Pristup kalendaru objavljivanja	<p>Kalendar objavljivanja za Statistička saopćenja za javnost u BiH za 2016. je dostupna na sljedećem linku: http://www.bhas.ba/statistickistandardi/KALENDAR_PUBLIKOVANJA_ba.pdf</p>
8.3.	Pristup korisnika	<p>Sve publikacije se objavljuju u skladu sa definisanim Kalendarom publikovanja na tačno utvrđeni dan, u 11 sati na web stranici Agencije. Ukoliko će objava saopćenja kasniti, postavlja se obavještenje na web stranici i utvrđuje novi datum/satnica objave. Sve publikacije za korisnike su dostupne u 4 jezičke verzije, i to 3 lokalna jezika i engleska verzija. Korisnici nemaju pristup novim podacima prije njihove zvanične objave na web stranici Agencije niti mogu dobiti pristup podacima ranije.</p> <p>Princip da svi korisnici imaju jednak pristup statističkim podacima na nepristrasnoj osnovi utvrđen je u članu 8. stav (2), tačka h, i članu 19. stav (2) Zakona o statistici BiH i BHAS ga u praksi dosljedno provodi.</p>
9.	Učestalost diseminacije podataka	<p>Indeks industrijske proizvodnje u BiH se diseminira na mjesečnoj osnovi.</p>
10.	Dostupnost i razumljivost	
10.1.	Saopćenja	<p>Saopćenja indeksa industrijske proizvodnje se objavljuju 25. u mjesecu za prethodni mjesec, u skladu sa definisanim datumima objave u Kalendaru publikovanja, u 11 sati na web stranici Agencije: www.bhas.ba u pdf formatu kao i u papirnoj formi na zahtjev. Objavljuju se sljedeća saopćenja:</p>

nastavak

ESS smjernice za SIMS		INDEKS FIZIČKOG OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE ZA BOSNU I HERCEGOVINU (IPI)
10.1.	Saopćenja	- Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za mjesec ___ tekuće godine. http://bhas.ba/saopstenja/2016/IND_1_Saopstenje_BIH_5_2016.bos.pdf - Mjesečni indeksi industrijske proizvodnje za Bosnu i Hercegovinu za 13 mjeseci, npr. maj 2015. - maj 2016.* http://bhas.ba/saopstenja/2016/IND_1_Saopstenje_MI_5_2016.bos.pdf Indeksi su predstavljeni kao gross, kalendarski i sezonski prilagođeni trend-ciklus serije za BiH za thr ukupne industrije, odjeljci B do D (osim 35.3) GIG i podjele po NACE Rev. 2.
10.2.	Publikacije	- BiH u brojevima – dio „Industrija“ http://www.bhas.ba/tematskibilteni/TB_BiH%20in%20Figures%202016_www.pdf
10.3.	Online baza podataka	Nije dostupna online baza.
10.4.	Pristup mikro podacima	Mikro podaci se ne diseminiraju i nisu dostupni korisnicima.
10.5.	Drugo	Podaci se dostavljaju Eurostatu koji također objavljuje podatke za Bosnu i Hercegovinu na svojoj web stranici.
10.6.	Dokumentacija o metodologiji	Metodološka objašnjenja su dostupna na kraju svakog IPI saopćenja koje je dostupno na web stranici Agencije: http://bhas.ba/saopstenja/2016/IND_1_Saopstenje_BIH_5_2016.bos.pdf Metodološki dokument za izračunavanje Indeksa fizičkog obima industrijske proizvodnje u BiH je dostupan na web stranici Agencije: http://www.bhas.ba/metodoloskidokumenti/MD_STATISTIKA_INDUSTRIJE-bos.pdf
10.7.	Dokumentacija o kvalitetu	Izrada Izvještaja o kvalitetu je u toku, a nacrt je dostupan na internet stranici Agencije.
11.	Upravljanje kvalitetom	
11.1.	Osiguranje kvaliteta	BHAS slijedi preporuke o organizaciji i upravljanju kvalitetom date u Kodeksu prakse evropske statistike (CoP) i implementira smjernice date u Okviru za osiguranje kvaliteta evropskog statističkog sistema (QAF). Više, u vezi osiguranja kvaliteta, svih procedura koje koje opisuju politiku kvaliteta u BHAS-u se nalazi u dokumentu: Politika i mehanizmi upravljanja kvalitetom u BHAS-u: http://www.bhas.ba/?option=com_content&view=article&id=85ba
11.2.	Procjena kvaliteta	Značaj IPI-a ogleda se prvenstveno za domaće i međunarodne korisnike u smislu ocijene kvaliteta ekonomije zemlje te služi za mjerenje GDP-a statistici nacionalnih računa (interno). Podaci za IPI su rezultat provođenja istraživanja kojeg prati visoka stopa odgovora izvještajnih jedinica kao i konzistentnost podataka koji se dostavljaju kroz mjesečno istraživanje. IPI se računa i objavljuje za BiH te dostavlja u Eurostat u skladu sa preporučenom međunarodnom metodologijom koja se primjenjuje od strane sve tri statističke institucije u BiH na harmonizovan način. Podaci se publikuju redovno mjesečno, tačno i na isti datum i dostupni su korisnicima. IPI je i međunarodno uporediv jer je proizveden u skladu sa EU i međunarodnim konceptima, definicijama i klasifikacijama. Također, uporediv je i sa vremenske distance i periodike objave te je uporediv sa drugim istraživanjima, prvenstveno sa SBS, PRODCOM i nacionalnim računima. <i>Napomena: Tokom 2015. godine proveden je Sector Peer Review za Poslovne statistike u kojem je data ocjena kvaliteta istraživanja i prijedlozi za poboljšanje kvaliteta.</i>
12.	Relevantnost	
12.1.	Korisničke potrebe	Ključni korisnici podataka iz statističkog istraživanja su: - Međunarodni glavni korisnici: Eurostat, MMF, UN/UNECE, OECD, WB; - Domaći glavni korisnici: Direkcija za ekonomsko planiranje pri Vijeću ministara BiH, Vanjskotrgovinska komora BiH, Centralna banka BiH, Ministarstvo finansija, ostala tijela i institucije vlade; - Ostali korisnici: poslovni subjekti-preduzeća, udruženja poslodavaca, istraživači i studenti, mediji i opća javnost; Interno se ovi podaci koriste u statistici nacionalnih računa za proizvodnju bruto domaćeg proizvoda te u Strukturnim i Kratkoročnim poslovnim statistikama.
12.2.	Zadovoljstvo korisnika	Agencija za statistiku BiH provodi istraživanje o zadovoljstvu korisnika koja je provedena 2014. godine. Ukupno je pozvano 347 korisnika da odgovore na upitnik, a 62 korisnika je dostavilo odgovor. Najviše ispitanika posjećuje internet stranicu i povremeno koristi statističke podatke Agencije (39%) ili sedmično (24%), u isto vrijeme našu internet stranicu svakodnevno posjećuje 15% ispitanika. Najveći broj ispitanika (čak 74%) podatke koriste duže od tri godine, a onih koji koriste kraće od jedne godine je svega 2%. Najveći broj ispitanika je zainteresiran za statističku oblast zaposlenosti i plaća (71%), zatim statistiku vanjske trgovine (56%) i cijena i industrije (52%). Izvještaj o provedenom istraživanju je postavljen na web stranici Agencije i dostupan je korisnicima: http://www.bhas.ba/ankete/azk/AZK_2014_BOS.pdf . Glavni zahtjevi korisnika za podacima se odnosi na format saopćenja na web stranici. Naime, u cilju lakšeg upravljanja podacima i njihovoj analizi pdf format saopćenja ne odgovara potrebama korisnika i radi se na tome da se postave i excel tabele. Indeks industrijske proizvodnje u BiH predstavlja značajan primarni izvor podataka za veliki dio nadležnih tijela koji donose odluke za javni i privatni sektor. Npr. - omogućava BiH vlastima da se pripreme za bilateralne i multilateralne pregovore u okviru trgovinskih sporazuma, - predstavlja važan izvor informacija za statistiku bilansa plaćanja i nacionalnih računa, kao i za ekonomske studije, - pomaže preduzećima da provedu istraživanje tržišta i razviju svoju poslovnu strategiju.

nastavak

ESS smjernice za SIMS	INDEKS FIZIČKOG OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE ZA BOSNU I HERCEGOVINU (IPI)	
12.3.	Kompletnost podataka	Imajući u vidu zahtjeve iz EU STS Uredbe 1165/98 koja se odnosi na nivo detalja za IPI, kao i dužine vremenskih serija, svi zahtjevi su ispunjeni. Vremenske serije su dostupne od januara 2006. godine na osnovu NACE Rev. 2 za Ukupno industrija, oblasti i grane, kao i za GIG.
13.	Tačnost i pouzdanost procjene	
13.1.	Opća tačnost procjene	S obzirom na vrlo visoku stopu odgovora, cca 98%, ukupna tačnost je veoma dobra. Za sve izvještajne jedinice uzete u uzorak podaci moraju biti popunjeni prije kompiliranja podataka (prozivaju se izvještajne jedinice ili posjećuju, ukoliko i nakon prozivke nije moguće dobiti podatak vrši se imputacija). Isključivanje malih preduzeća ne dovodi do značajnog bilansa u seriji.
13.2.	Greška uzorkovanja	Ne postoji dostupan podatak niti je napravljena procjena greške uzorkovanja jer ju je veoma teško izračunati. IPI rezultati su izračunati primjenom cut-off uzorka.
13.3.	Neuzoračka greška	<p>Obuhvat za ovu statistiku se analizira na godišnjem nivou i na osnovu tih analiza pravi se obuhvat za narednu godinu. Nije moguće kvantificirati grešku obuhvata jer se radi o uzorku koji nije baziran na vjerovatnoći (slučajnom uzorkovanju). S obzirom na visoku stopu odgovora (približno 98%), mali je broj preduzeća (uglavnom mala preduzeća), cca 2% koja ne dostavljaju odgovore (neodgovor jedinice). U slučaju neodgovora jedinice, koriste se sljedeće metode imputacije: na osnovu podataka iz prethodnog mjeseca ili na osnovu podataka o trendu proizvodnje najbližijih jedinica. U slučaju nedogovora na pojedine stavke iz upitnika, kontaktiraju se izvještajne jedinice putem telefona dok se ne dobiju odgovori. Vrše se provjere podataka primjenom logičkih i matematičkih kontrola prilikom i nakon unosa podataka u aplikaciju. Uzorak na velikom broju malih preduzeća (ispod 20 zaposlenih) nije primjenjen zbog velikog opterećenja izvještajnih jedinica kao i visokih troškova provođenja istraživanja.</p> <p>Mikro podaci se automatski provjeravaju tokom unosa podataka u IT aplikaciju s primjenom numeričke i logičke tekuće kontrole, kao i poređenje podataka sa podacima iz prethodnog mjeseca. Za svako preduzeće podaci se odnose na nivo proizvoda kako bi se pronašla moguća odstupanja. Za teritoriju entiteta, podaci su pod kontrolom entitetskog instituta / Zavoda za statistiku, a za područje Brčko distrikta, kontrola je izvedena od strane Agencije za statistiku BiH.</p> <p>Za agregirane podatke, provjera se obavlja od strane različitih osoba, prvo osoba koje su direktno uključene u izračun indeksa, a zatim pojedinačno od strane osoba koje su odgovorne za IPI. Puno tabela se priprema u Excel-u svaki mjesec kako bi se provjerili podaci za svaki entitet, a zatim za provjeru podataka za svaki pojedini entitet, a zatim provjera podataka / izračunavanje indeksa za nivo BiH.</p>
14.	Pravovremenost i tačnost objave	
14.1.	Pravovremenost	Prikupljanje podataka se vrši u mjesečnom frekvencijom. Izvještajne jedinice imaju rok 15. u mjesecu da dostave podatke za prethodni (referentni) mjesec. Eventualno, još dva dana imaju na raspolaganju za ponovni poziv jedinica koje nisu dostavile podatke, kako bi dobili podatke iz svih ispitanih jedinica posmatranja. Rok za objavu podataka je T + 25 dana (za nivo BiH) za preliminarne rezultate. Preliminarni rezultati postaju konačni danom objavljivanja saopćenja za naredni mjesec.
14.2.	Tačnost objave	Nema odstupanja između najavljenog i stvarnog datuma objave (prema Kalendaru objavljivanja). Svih 12 saopćenja mjesečnog istraživanja kretanja industrijske proizvodnje su objavljeni na dan objave predviđen Kalendarom publikovanja.
15.	Usklađenost i uporedivost	
15.1.	Uporedivost - geografska	S obzirom da se IPI rezultati objavljuju u skladu sa EU STS Regulativom 1165/1998, rezultati su uporedivi sa drugim zemljama (prije svega EU), koje primjenjuju ovu regulativu, metodologiju i odgovarajuće klasifikacije.
15.2.	Uporedivost – vremenska	<p>Indeks industrijske proizvodnje za BiH se izračunava i objavljuje od januara 2006. godine u mjesečnoj dinamici koristeći NACE Rev.2 klasifikaciju na ukupnom nivou industrije, nivou područja, oblasti i GIG-ova.</p> <p>U 2013. godini sve IPI serije koje su izračunate primjenom NACE Rev.1.1. preračunate su na NACE Rev.2 pomoću makro pristupa (na makro nivou), te je promijenjena bazna godina sa 2005 = 100 na 2010 = 100 kako bi se osigurala uporedivost.</p>
15.3.	Usklađenost – kroz domene	<p>Konzistentnost sa godišnjim indikatorima industrijske proizvodnje je osigurana sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Godišnjim istraživanjem PRODCOM-a u kojem su prikupljeni podaci iz većeg broja izvještajnih jedinica (cut-off uzorak izvještajnih jedinica - preduzeća i KAU sa najmanje 10 zaposlenih osoba), pomoću NIP BiH / PRODCOM klasifikacije koja se svake godine ažurira sa važećom PRODCOM Listom. Moguće je izvršiti poređenje proizvoda na proizvod. Trenutno, NIP BiH / PRODCOM 2016 koristi PRODCOM Listu 2016. PRODCOM rezultati se koriste za izračunavanje pondera na nivou proizvoda za baznu godinu (trenutno 2010). - Rezultatima SBS istraživanja se koriste za izračunavanje strukture pondera (bruto dodane vrijednosti) sa faktorskim troškovima koji su dostupni na nivou grupe (3-cifreni nivo) i višim nivoima agregacije prema NACE Rev.2. SBS podaci se koriste za poređenje rezultata i izračun strukture pondera za nivo grupe, oblasti, područja i GIG-ova NACE Rev.2. Konzistentnost IPI podataka se provjerava svake godine sa podacima SBS i PRODCOM istraživanja.

nastavak

ESS smjernice za SIMS	INDEKS FIZIČKOG OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE ZA BOSNU I HERCEGOVINU (IPI)	
15.4.	Usklađenost – interna	Aproksimativno je moguće upoređivati podatke ovog istraživanja i sa Nacionalnim računima i u većini slučajeva podaci su konzistentni. Za izračunavanje BiH IPI-a koristi se Laspeyres indeks godišnje povezan putem chain-linkinga. Viši nivoi IPI-a su godišnje povezani korištenjem godišnjeg preklapanja tj. godišnjeg prosjeka godine t-1. IPI se računa chain-linking metodom za nivoje razreda, grupe, oblasti, područja djelatnosti kao i za nivo glavnih industrijskih grupa (GIG), kao i ukupni nivo NACE Rev.2 Klasifikacije (KD BiH 2010). IPI za BiH pomoću TRAMO / SEATS se zasniva na ARIMA modelu. Prilagodбом su ostvarili iste ukupne nivoe industrije, sekcije i podjelu na nivoe, kao i za GIG. Korigovani podaci se provjeravaju, a u uporedbi s bruto podacima i oni su coherent. Choherence se postiže metodama prikupljanja i ponderiranja. IPI za različite nivoe NKD izračuna se u dvije faze prema formuli Laspeyers.
16.	Troškovi i opterećenje	Trenutno, podaci o industrijskoj proizvodnji koji se koriste za izračunavanje IPI-e prikupljeni su pomoću papirnih upitnika što zahtjeva mnogo novca i ljudskih resursa. Podaci se prikupljaju u tri statističke institucije i to Federalni zavod za statistiku FBiH za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine, Zavod za statistiku Republike Srpske za područje Republike Srpske i Agencija za statistiku BiH za Brčko Distrikt. Približno 24 osobe su puno radno vrijeme uključene u proces prikupljanja i obrade podataka, te kompilacije podataka na godišnjem nivou. Dodatno, jedan IT stručnjak po ustanovi odgovorn je za razvoj i održavanje IT aplikacije (30% svog radnog vremena). Sve tri statističke institucije imaju vrlo visoke troškove štampanja upitnika, poštanske i telefonske troškove. Opterećenost odgovora nije velika, oko 25 minuta za ispunjavanje upitnika po ispitaniku.
17.	Revizija podataka	
17.1.	Revizija podataka - politika	Ne postoji jasno definisana politika revizije izuzev u slučaju greške kada se revidirani podaci označavaju "revidirani/korigovani podatak", kada se daje i objašnjenje svim korisnicima o razlogu revizije/korekcije podataka. To je objavljeno u službenom saopćenju, kao i na web stranici Agencije.
17.2.	Revizija podataka – praksa	Obično, velika revizija se obavlja na način da se predstavnici tri statističke institucije moraju zajedno raspraviti i dogovoriti o novim predloženim statističkim standardima/metodologijama koji će zahtijevati reviziju podataka. Glavne promjene u metodologiji, promjena bazne godine i slično biti će objavljeni na internetskim stranicama Agencije. Sve promjene metodologije temeljno su objašnjeni u saopćenju u rubrici Metodološka objašnjenja. Revizija podataka koja nastaje objavom desezoniranih podataka na podacima (indeksima) prošlih mjeseci se ne objašnjava korisnicima osim u Metodološkom objašnjenju IPI saopćenja. Ove napomene sadrže opis primijenjenih metoda desezoniranja (obim revizije podataka koji su nastali primjenom desezoniranja se ne mjeri). Revizije/korekcije podataka u saopćenju koje nastanu zbog grešaka se objavljuju automatski objavom revidiranog/korigovanog saopćenja sa napomenom i objašnjenjem korisnicima šta je razlog revizije/korekcije. Svaki mjesec se objavljuju IPI podaci za prethodni (referentni) mjesec kao preliminarni sa naznačenom napomenom da kod objave IPI podataka za naredni mjesec, preliminarni IPI podaci prethodnog mjeseca postaju konačni. IPI se standardno objavljuje 25. u mjesecu izuzev u slučaju kada 25. pada u neradne dane ili dane vikenda. U tom slučaju IPI podaci se objavljuju prvi naredni radni dan što je definisano u Kalendaru publikovanja.
18.	Statistička obrada	
18.1.	Izvor podataka	Mjesečno statističko istraživanje: Mjesečno istraživanje o industrijskoj proizvodnji (M KPS IND-1) je glavni izvor podataka za IPI izračunavanje, koja se provodi na tradicionalan način slanjem papirnih upitnika na teren putem pošte. Istraživanje obuhvata oko 90% ukupne dodane vrijednosti industrije na 3- cifrenom nivou NACE Rev. 2 (KD BiH 2010).
18.2.	Učestalost prikupljanja podataka	Učestalost prikupljanja podataka je mjesečna, sa rokovima do 15. tekućeg mjeseca za prethodni referentni mjesec tokom 2016. godine.
18.3.	Prikupljanje podataka	IPI podaci za BiH se prikupljaju kroz statističko istraživanje M KPS IND-1 koje se provodi poštanskim putem, korištenjem papirnih upitnika. Podaci se prikupljaju putem kantonalnih, odnosno regionalnih ureda, entiteta za nivo entiteta i od strane Ekspoziture BD za teritoriju Brčko Distrikta koja je u nadležnosti Agencije za statistiku BiH.
18.4.	Validacija podataka	Entitetski Zavodi za statistiku vrše unos i validaciju podataka za teritorije entiteta, a za teritoriju Brčko Distrikta to obavlja BHAS. Entitetski zavodi dostavljaju Agenciji, u za to propisanim formama, sve podatke neophodne za kompilaciju IPI-a za nivo BiH. Primijenjuju se cross-checking kontrole nad podacima, uočeni "sumnjivi" podaci se provjeravaju i vraćaju entitetskim zavodima na provjeru. Entitetski zavodi ponovno vrše kontrolu podataka, a ukoliko je neophodno vrše ponovnu prozivku izvještajnih jedinica telefonom ili posjećuju izvještajne jedinice. Ovo je ustaljena praksa već duže vremena što omogućava odsjecima industrije dobijanje kvalitetnih i provjerenih podataka. Validacija obrade podataka se vrši kroz primjenu procedura za automatsku kontrolu podataka, tretman i validaciju svaki mjesec (proizvedene količine i kumulativne količine) koje se upoređuju. Proces validacije obuhvata: međuprovjeru (cross cutting), provjeru sa prethodnim podacima itd. Nakon toga vrši se izračunavanje indeksa koji se također provjerava i validira. Sve provjere se vrše kroz web aplikaciju za Industriju. Za potrebe Eurostata kreiran je format koji zadovoljava strukturu formata za dostavu podataka. Za dostavu podataka Eurostatu, format filea razvijen je u IT aplikaciji. Eurostat file je razvijen kao Excel file, kao što je predviđeno GESMES / TS vodičem za korisnike.

nastavak

ESS smjernice za SIMS	INDEKS FIZIČKOG OBIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE ZA BOSNU I HERCEGOVINU (IPI)	
18.5.	Kompilacija podataka	<p>IPI za BiH je Laspeyres lančani indeks, koji se izračunava na osnovu koeficijenata/pondera iz 2010. godine (kao bazne godine) na nivou proizvoda dok se za nivo djelatnosti koristi struktura pondera iz prethodne godine. Kompilacija indeksa se vrši na sljedeći način: počinje od mikro nivoa - nivoa proizvoda, gdje se ukupna proizvodnja računa za svaki proizvod definisan mjesečnim NIP BiH 2013 agregiranjem cjelokupne proizvodnje istog proizvoda od strane svih proizvođača. Nakon toga, ove količine se množe sa odgovarajućim ponderima (jediničnim dodanim vrijednostima) kako bi se dobile "mase" dodane vrijednosti za svaki proizvod, koje se sumiraju na nivo 4 cifre KD BiH 2010. Nakon toga, vrši se sumiranje "masa" sa 4 na 3 cifre (nivo grane) KD BiH 2010. Zatim se stavljaju u odnos ove mase (tekući period na prosjek prethodne godine) nakon čega se vrši množenje ovih odnosa na nivo 2 cifre KD BiH 2010 i veće nivoe KD-a kao i za nivo GIG-a koristeći koeficijente/pondere Bruto dodane vrijednosti dobijene iz SBS istraživanja. Suštinski, izračunavanje IPI-a se vrši u 2 koraka:</p> <p>Korak 1 - indeksi na nivou 4 cifre i 3 cifre KD BiH 2010 izračunavaju se iz podataka obima i dobijaju množenjem proizvedene količine svakog proizvoda definisane pod mjesečnim NIP BiH 2013. godine i odgovarajućeg pondera, koristeći formulu Laspeyres.</p> <p>Korak 2 – za sve indekse većih nivoea i GIG-ove, izračunavaju se agregiranjem indeksa grane (3 cifre) KD BiH 2010 ponderisane sa učešćem dodane vrijednosti „ grane“ u ukupnoj dodanoj vrijednosti.</p> <p>Koeficijenti/ponderi koji se koriste za svaki pojedinačni proizvod definisan mjesečnim NIP-om BiH 2013 se ažuriraju svakih 5 godina. Trenutno se koriste ponderi koji su izračunati na osnovu jedinične dodane vrijednosti proizvoda dobijene iz odnosa vrijednosti prodaje svakog proizvoda iz PRODCOM rezultata 2010 i dodane vrijednosti dobijene iz SBS istraživanja za 2010. godinu. Ponderi za aktivnosti od nivoea 3 cifre KD BiH 2010 i više se računaju iz Bruto dodane vrijednosti po faktorskim troškovima iz SBS istraživanja koja se koriguje indeksom fizičkog obima industrijske proizvodnje kako bi se dobila aproksimacija dodane vrijednosti prethodne godine. Ovi ponderi za nivo aktivnosti se ažuriraju svake godine.</p>
18.6.	Prilagođavanje	<p>Vrši se sezonsko prilagođavanje izvornih indeksa korištenjem automatskog modela kroz software Demetra v2.2 i TRAMO/SEATS metode (regresiona metoda) koji je zasnovan na ARIMA modelima, a objavljuju se indeksi kao izvorni/neprilagođeni, te indeksi podešeni za sezonsi, kalendarski uticaj i trend. Direktna metoda se koristi u entitetskim statističkim zavodima, a za nivo BiH, koriste se prilagođeni indeksi od entiteta i množe sa fiksnom ponderima tokom pet godina (udio dodane vrijednosti svakog entiteta u ukupnoj dodanoj vrijednosti BiH).</p>
19.	Komentar	Nema komentara.

